

Metodinės rekomendacijos tėvams /globėjams „Jei vaikas neklauso“

- 1. Venkite situacijų, kuriose jūsų vaikas jaučiasi prastai, ar vietų, kurios nėra itin „draugiškos“ vaikams.** Žinoma, ne visada pavyksta išvengti visų vaikui nepatinkančių situacijų ir vietų, tačiau jei tik yra tokia galimybė, patartina elgtis būtent taip.
- 2. Nustatykite aiškius vaiko amžiui tinkamus apribojimus.** Kai vaikai žino, ko iš jų tikimasi, jie ima suprasti elgesio taisykles ir didėja tikimybė, kad jie šių taisyklių laikysis.
- 3. Pasirūpinkite nustatytomis ir prognozuojamomis pasekmėmis.** Svarbu suvokti vaiko supratimo lygmenį ir reaguoti tinkamai. Negalima reikalauti tų pačių dalykų tiek iš jaunesnio, tiek ir iš vyresnio vaiko. Lūkesčiai būtinai turi būti realistiški.
- 4. Išlikite ramūs ir atsipalaidavę.** Nepamirškite, kad būtent jūs esate svarbiausias elgesio pavyzdys savo vaikui. Jis žvelgia į jus kaip į mokymosi priemonę, imituoja tai, ką mato. Taigi pasirūpinkite, kad jo matomas modelis elgtųsi tinkamai, nes būtent tėvai daro didžiausią įtaką savo vaikams. Jei jaučiate jus apimantį susierzinimą, atsipūskite, šiek tiek atsitraukite, o kai jausitės ir vėl ramūs, galite grįžti prie vaiko ir tęsti bendravimą.
- 5. Būkite iniciatyvūs ir reaguokite laiku.** Nelaukite, kol problema įsišaknys, o vaiką nuraminti bus jau kur kas sunkiau. Į situacijas, kai svarbu dalintis, įtraukite ir savo vaiką, nes iki tam tikro amžiaus vaikas dar neturi suformuotų dalinimosi įgūdžių. „Mano eilė, tavo eilė“, – štai toks modelis padeda pasirūpinti kiekvieno poreikiais. Informuokite savo vaiką, kad turimą daiktą po tam tikro laiko reikia perduoti kitam. Taip elgdami suteiksite jam situacijos kontroliavimo pojūtį.
- 6. Darykite vaikui teigiamą poveikį.** Jei vaikas atsidūrė situacijoje, kai netrukus gali būti prarasta kontrolė, tėvai turi elgtis tinkamai. Nedelsiant užmegzkite akių kontaktą, švelniai paaimkite jį už rankos ar dėkite ranką jam ant peties. Tinkamas fizinis kontaktas suteiks vaikui galimybę suprasti, kad esate šalia, taigi jis yra saugus. Jei vaikas fizinio kontakto nepageidauja, tiesiog būkite kuo arčiau jo, kad jis jaustų jūsų paramą. Jei vaikas atsidūręs situacijoje, kai gali susižeisti pats arba sužeisti kitą, perkeltkite jį į kitą vietą.
- 7. Skirkite laiko nurimti.** Vaikai negirdi ir nesupranta, ką jiems sakote, kai juos apėmęs stresas, pyktis ar susierzinimas.
- 8. Priimkite vaiko neigiamas emocijas su užuojauta ir švelnumu.** Reaguokite į vaiko jausmus, pateikite keletą galimų elgesio variantų, tačiau venkite tiesioginio spaudimo ir diktavimo, ką jis turi daryti. Dar svarbu suteikti vaikui progą išreikšti savo jausmus tokiu būdu, kuris leidžia vaikui komunikuoti ir atsikratyti neigiamų emocijų.
- 9. Pripažinkite vaiko jausmus, o tada nustatykite griežtesnes ribas.** Žodžiais vaikui paaiškinkite, kad esate čia, kad jam padėtumėte. Kai vaiko reakcija taps švelnesnė, nukreipkite jo elgesį tinkama linkme. Galbūt jūsų atžalai reikia priminti galimus elgesio variantus. Toks elgesys su vaiku leidžia pasaulio tyrinėtojų suvaldyti emocijas ir atgauti dvasinę pusiausvyrą.

10. Girkite ir pripažinkite pozityvias vaiko dedamas pastangas. Tiesa, pernelyg gausios pagyros gali tapti bevertės, taigi girti stenkitės tik už konkrečius nuopelnus ir pasiekimus. Kitaip tariant, visada naudinga pastebėti ir įvertinti tinkamus vaiko poelgius.

Paruošė spec. pedagogė metodininkė Virginija Tervydienė pagal tavovaikas.lt rekomendacijas.

2024-10-25